

Sprawozdanie z badań archeologicznych
na grodzisku w Pawełkach (Rotajnach), gm. Miłakowo.
Stanowisko V (AZP 18–57/21)
Pozwolenie nr 330/2014

Warszawa 2014

Sprawozdanie z badań archeologicznych
na grodzisku w Pawełkach (Rotajnach), gm. Miłakowo.
Stanowisko V (AZP 18–57/21)
Pozwolenie nr 330/2014

kierownik badań: dr Joanna Wawrzeniuk

archeolog: mgr Rafał Solecki

konsultacje: dr Jacek Wysocki

autor sprawozdania: mgr Rafał Solecki

Warszawa 2014

Spis treści

1.	Wstęp	3
1.1.	Informacje dotyczące projektu	3
1.2.	Historia badań stanowiska	4
2.	Warunki geomorfologiczno-geologiczne	6
3.	Charakterystyka wydzielonych faz użytkowych grodziska wraz z analizą jednostek stratygraficznych	9
3.1.	Faza I	9
3.2.	Faza II	9
3.3.	Faza III	11
3.4.	Faza IV	13
3.5.	Faza V	14
4.	Diagram Harrisa	15
5.	Zabytki	16
6.	Podsumowanie i wnioski konserwatorskie	16
7.	Inwentarze	18

1. Wstęp.

Badania archeologiczne na grodzisku w Pawełkach (Rotajnach), gm. Miłakowo, pow. ostródzki (stanowisko V, nr AZP 18–57/21) przeprowadzono w ramach projektu badawczego „Katalog grodzisk Warmii i Mazur”, którego kierownikiem jest prof. dr hab. Zbigniew Kobyliński. Projekt ten finansowany jest ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Celem badań było ustalenie chronologii i funkcji grodziska.

1.1. Informacje dotyczące projektu.

Stanowisko znajduje się w niewielkim lesie rosnącym wzdłuż rzeki Pasłęki, na cyplu ponad jej południowym brzegiem. Na południe od stanowiska, w odległości około 20 m znajdują się pola uprawne. Koordynaty geograficzne to **N 54° 4' 28,9'', E 20° 4' 4,4''**. Prace badawcze trwały od 11 sierpnia do 18 września 2013 roku.

Przystępując do badań zdecydowano się na zastosowanie wykopów liniowych o szerokości 2 metrów. Większą szerokość – 3 m – miał wykop 1 w części zachodniej, gdzie było to podyktowane znaczną głębokością. Mniejszą szerokość – 1 m – miał wykop 5, gdzie było to podyktowane silnie rozwiniętym systemem korzeniowym pobliskich drzew.

Wykopy 1, 2, 3 i 5 przecinały grodzisko po osi wschód–zachód. Ze względu na licznie występujące drzewa nie można było ich wytyczyć na jednej osi. Patrząc od zachodu wykop 2 przecinał częściowo zewnętrzny wał i przechodził przez oś fosy, wykop 1 przecinał oś wału majdanu i wchodził na majdan, wykop 3 przecinał majdan, a wykop 5 przecinał majdan i wchodził na skarpę majdanu od strony wschodniej. Wykop 4 wytyczono na wale majdanu, w jego najwyższym punkcie. Współczesną topografię wraz z lokalizacją wykopów archeologicznych przedstawia **Ryc. 1**.

Powierzchnia poszczególnych wykopów:

W1 – 35 m²

W2 – 13 m²

W3 – 10 m²

W4 – 8 m²

W5 – 8 m²

Łączna przebadana powierzchnia to 74 m².

Kolejnym wykopom nadawano numerację arabską. W sumie wydzielono wykopy o numerach 1–5 z poprzedzającą je literą „W”.

Metoda eksploracji wynikała ze specyfiki geologicznej stanowiska. Większość jednostek o strukturze piaszczysto–ziemnej możliwa była do wyeksplorowania plastycznego

za pomocą szpachelek lub łopatek i w takim przypadku nawarstwienia eksplorowano plastycznie. W przypadku przeschniętych warstw ilasto-gliniastych z niwelacji kształtującej wały grodziska konieczne stawało się wykorzystanie kilofów.

W każdym wykopie badawczym dokumentowano wszystkie profile ścian. Pominęto tylko profile o szerokości 1 m – jeden w W1 i dwa w W5. Układ stratygraficzny jednostek, który był na nich widoczny pokrywał się z układem na sąsiadujących, dłuższych profilach i jego powielanie nie było zasadne. Dokumentowano także plany wykopów w momencie uchwycenia jednostek istotnych dla określenia cech stanowiska.

Dokumentację wykonano za pomocą rysunków i ortofotografii. Przy ich wykonywaniu opierano się na stałej siatce o module 1 m, którą w miarę potrzeby zagęszczano do 0,5, lub 0,25 m. Rysunki wykonywano w skali 1:20. Ortofotografie zoptymalizowano do skali 1:10 dla profili oraz 1:20 dla planów i w takim rozmiarze można je wydrukować. Do oglądu będzie dostępna w komputerze w formie niemodyfikowalnej, jako format .pdf, lub modyfikowalnej, jako format .dwg. Lokalizację wykopów domierzono za pomocą tachimetru laserowego i zawieszono w siatce współrzędnych geodezyjnych „1965/2”. Poziom odniesienia dla wysokości Kronsztadt.

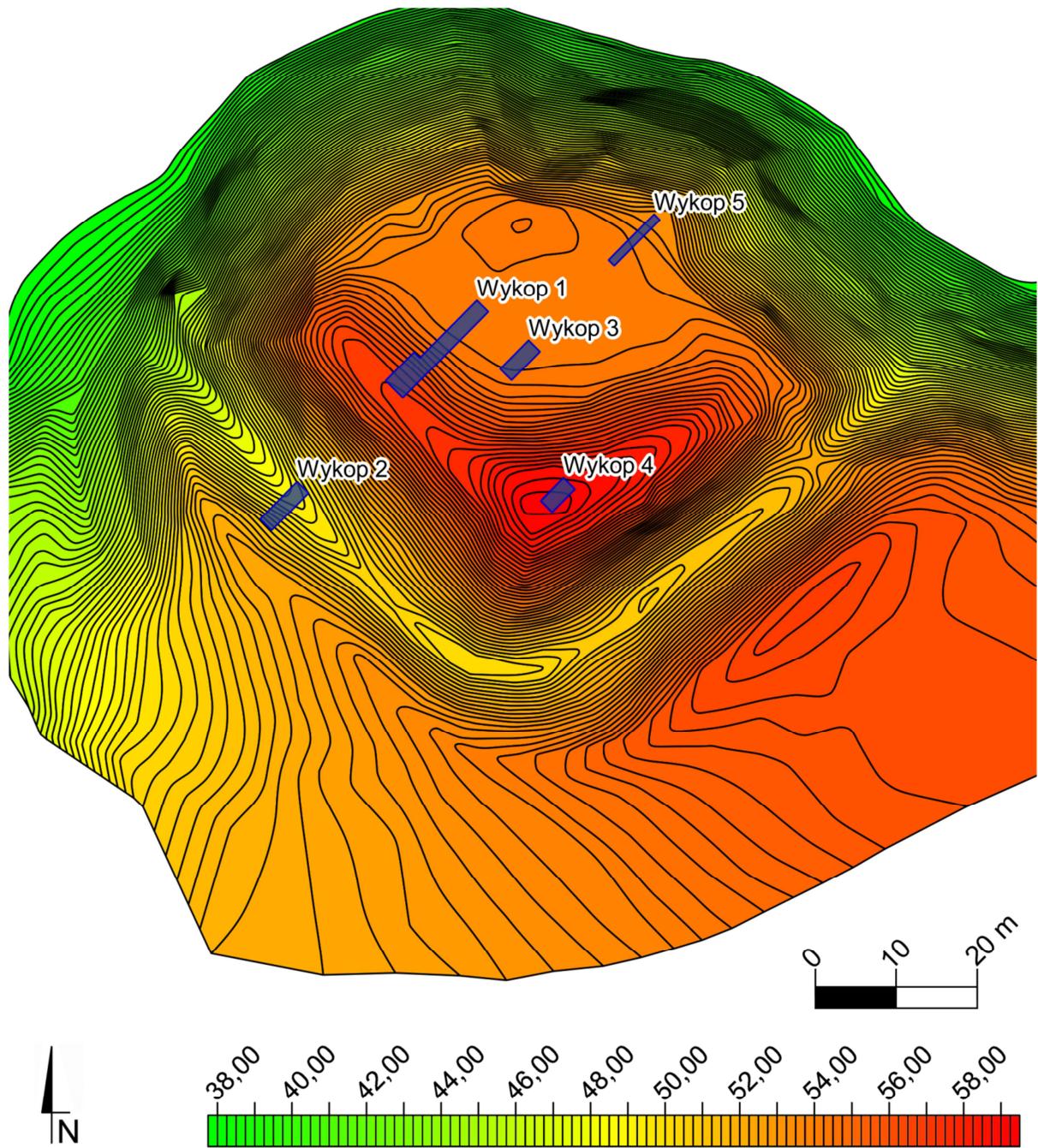
W dalszej części sprawozdania jednostki stratygraficzne będą opisywane w formie cyfr/liczb, za którymi w nawiasie umieszczona będzie informacja dotycząca wykopu, w którym daną jednostkę wydzielono. Przykład: 69 (W5).

1.2. Historia badań stanowiska.

Do tej pory na stanowisku nie prowadzono badań archeologicznych. Jego datowanie na XI–XIII wiek oparto prawdopodobnie na analizie konstrukcji ziemnych i materiale pozyskanych z powierzchni¹.

Z rozmów z okoliczną ludnością wynika, że stanowisko co jakiś czas odwiedzają detektoryści. Jeden z nich odwiedził w tym roku stanowisko w Strużynie podczas prowadzonych tam wykopalisk archeologicznych i powiedział tamtejszemu kierownikowi badań, że na grodzisku w Rotajnach „wychodzą ciekawe metale”. Może to wskazywać, że stanowisko jest bogate w zabytki, ale zarazem że jest systematycznie rozkradane.

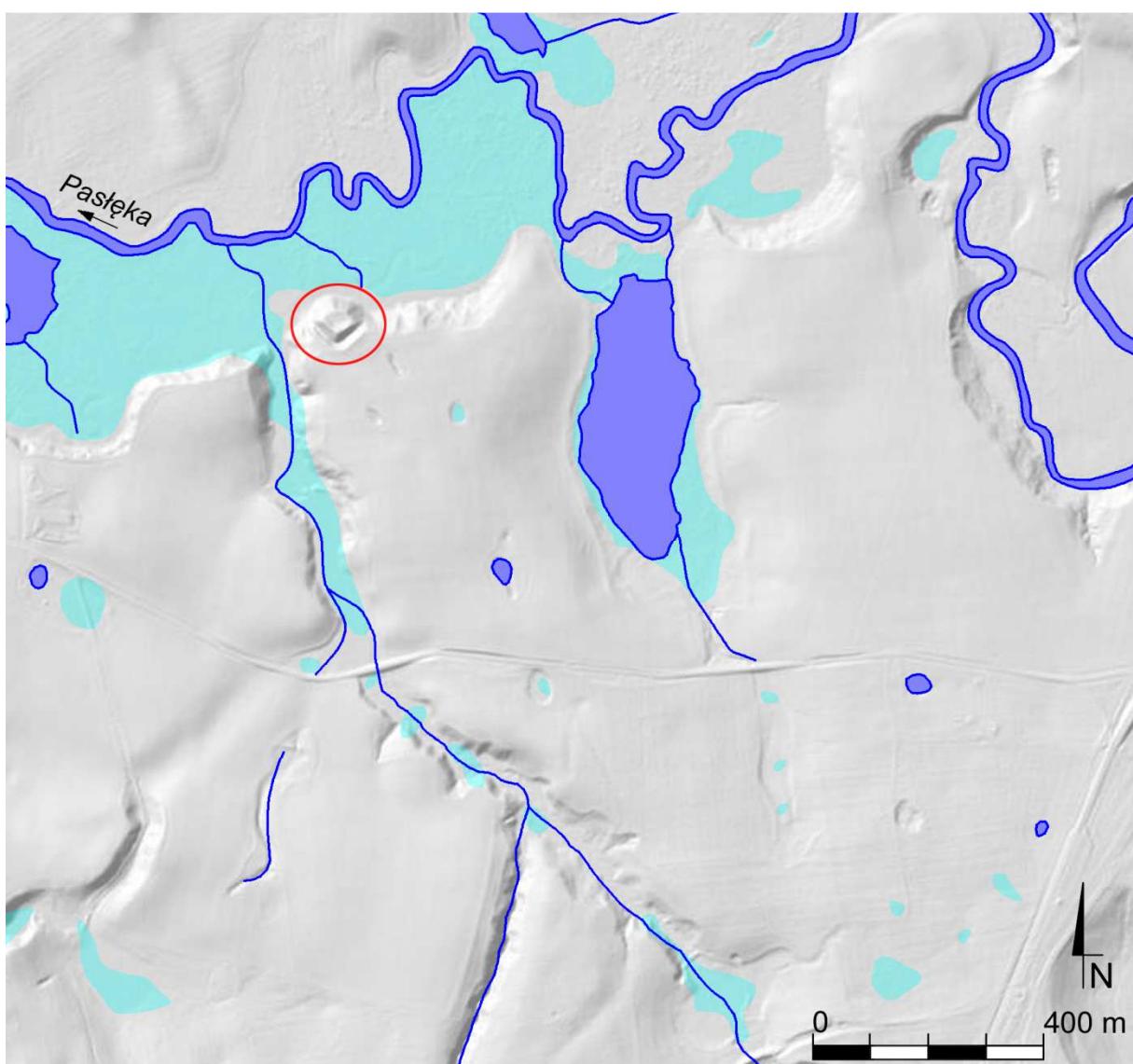
¹ M. J. Hoffmann, A. Mackiewicz, *Średniowieczne założenia obronne powiatu ostródzkiego. Katalog założeń obronnych ziemi ostródzkiej*, Ostróda 2004, s. 20.

Ryc 1: Plan warstwicowy grodziska w Pawełkach (Rotajnach) z zaznaczonymi wykopami badawczymi z sezonu 2014 (wyk. J. Błaszczyk, oprac. R. Solecki).

2. Warunki geomorfologiczno-geologiczne.

Grodzisko znajduje się na wysokim cyplu, na południowym brzegu rzeki Pasłęki. Cypel ten jest zakończeniem długiego na około 1100 m i szerokiego na około 450 m grzbietu, od wschodu i zachodu ograniczonego głębokimi jarami. Zachodnim jarem płynie strumień o nieznanej nazwie będący dopływem Pasłęki. W jarze wschodnim znajduje się niewielkie jezioro zasilane niewielkim strumieniem, który dalej także wpada do Pasłęki. Najwyższy punkt tego grzbietu ma około 58,1 m n.p.m. i wyraźnie wypiętrza się ponad poziom Pasłęki, która na tym odcinku ma około 36–37 m n.p.m. (**Ryc. 2**).

Ryc. 2: Lokalizacja grodziska w Pawełkach (Rotajnach). Kolorem czerwonym oznaczono stanowisko, kolorem granatowym cieki i zbiorniki wodne, a kolorem błękitnym tereny podmokłe (źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl, oprac. R. Solecki).

W trakcie badań, jako warstwy naturalne zado dokumentowano jednostki 28, 29 (W1), 58 (W2), 38 (W3) i 62 (W5). W wykopach na szczytce majdanu W1, W3 i W5 są to mocno zwarte drobnoziarniste i średnioziarniste piaski z łączącą je frakcją ilastą. Poniżej nich zaczynają pojawiać się horyzontalne laminacje glin poprzedzielane drobnoziarnistym i ilastym piaskiem. Taki układ uchwycono w W3 na szczytce majdanu, gdzie młodsze, naturalne piaski zostały usunięte lub wyerodowały oraz w W2, gdzie w warstwie tych glin wyprofilowano koryto fosy.

Majdan grodziska jest dość dobrze zachowany. Od strony południowo-wschodniej i południowo-zachodniej jego krawędź wyznaczają równe, liniowe wały spotykające się pod niemal prostym kątem w części południowej. Od strony północnej krawędź majdanu wyznacza skarpa opadająca ku dolinie Pasłęki, mająca kształt łuku wypiętego ku północy, którego końce oparte są na wschodnim i zachodnim krańcu wału. Tak wyznaczona powierzchnia majdanu ma około 940 m² i długość po osi północ-południe około 27 m, a po osi wschód-zachód około 47 m. Średni poziom majdanu to około 54,2 m n.p.m.

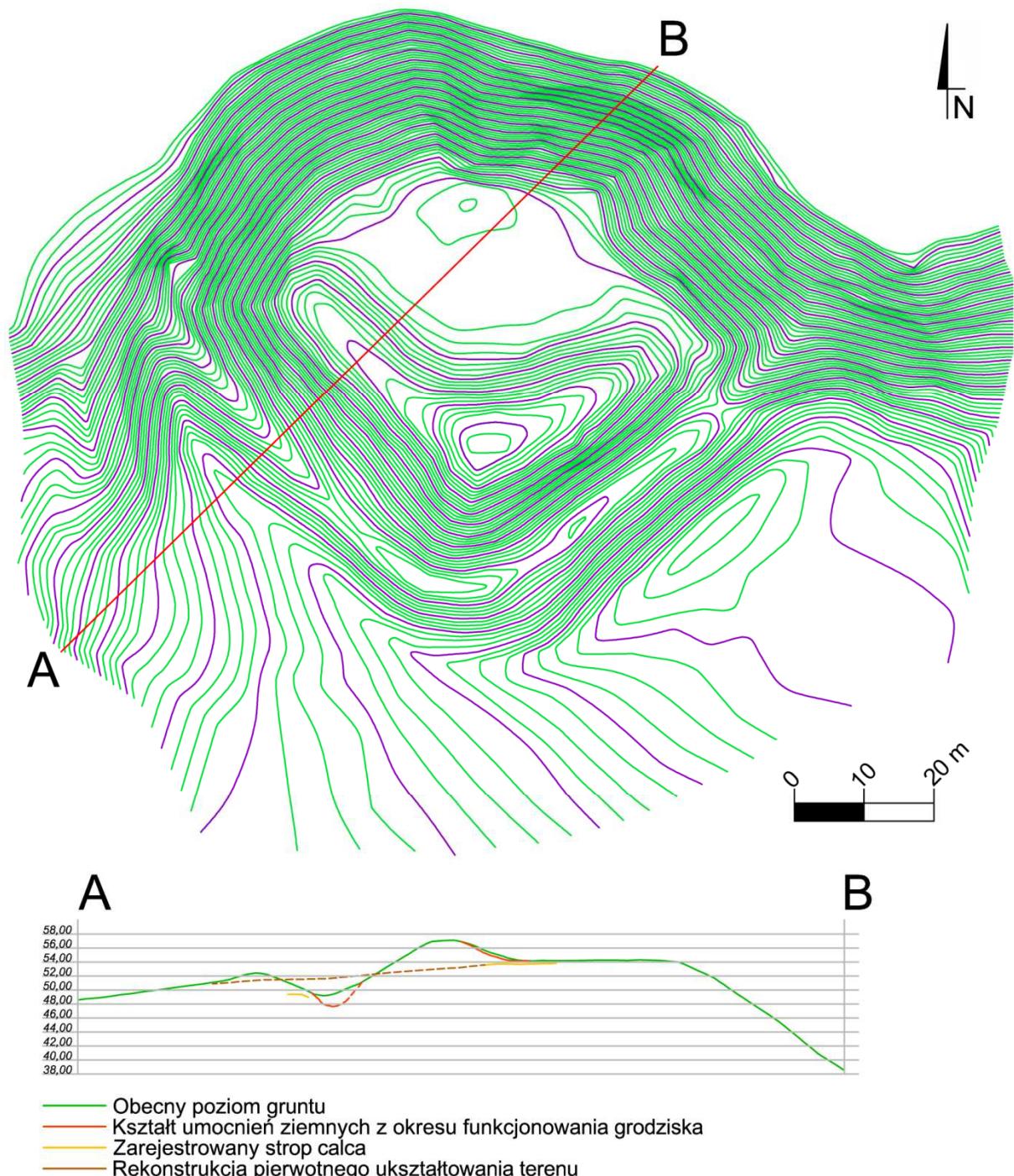
Wyraźnie najwyższy punkt wału majdanu znajduje się w narożniku południowym i osiąga poziom 59,4 m n.p.m. Wokół tego punktu znajduje się niewielkie plateau o powierzchni około 75 m². Z tego miejsca wał rozciąga się w kierunku północno-zachodnim, gdzie ma długość około 35 m oraz w kierunku północno-wschodnim, gdzie ma długość około 29 m. Na krańcach wału osiąga poziom około 56,5 m n.p.m. Wysokość wału ponad poziom majdanu waha się więc od około 2,3 m, do około 5,2 m.

Fosa ma kształt litery L z ramionami wychodzącymi w kierunku doliny Pasłęki. Średni poziom dna fosy wynosi około 50,1 m n.p.m. i jest wyraźnie powyżej poziomu lustra wody w Pasłęce. Jest więc to fosa sucha i taką zapewne formę miała pierwotnie. Różnica poziomów pomiędzy obecnym dnem fosy, a poziomem majdanu wynosi około 4,1 m. Różnica poziomów pomiędzy obecnym dnem fosy, a szczytem wału majdanu waha się pomiędzy , 6,4 m, a 9,3 m.

Grodzisko jest także otoczone wałem zewnętrznym, usypanym po linii fosy. Obecnie wał ten jest silnie zerodowany, lecz jego układ jest wyraźny w części wschodniej (w postaci liniowego nasypu) i zachodniej (w postaci wąskiego cypla). Najwyższy uchwycony punkt tego wału osiąga poziom około 56,8 m n.p.m.

W części wschodniej grodziska widoczne jest niewielkie obniżenie wałów i wypłyconie fosy. Być może jest to miejsce, gdzie funkcjonowała brama. Teza ta nie została jednak zweryfikowana w trakcie badań.

Analiza rzędnych stropu warstw naturalnych wskazuje, że obecna forma terenowa jest antropogeniczna. Bazując na danych pozyskanych w trakcie omawianych badań archeologicznych oraz na pomiarach terenowych, wykonano profil z rekonstrukcją pierwotnego ukształtowania terenu (Ryc. 3). Wynika z niego, że cypel, zanim poddano go transformacji, miał formę niewielkiego wyniesienia.

Ryc. 3: Plan warstwicowy i cięcie profilowe grodziska wraz z rekonstrukcją formy z okresu jego funkcjonowania i rekonstrukcją formy pierwotnej (wyk. J. Błaszczyk, oprac. R. Solecki).

3. Charakterystyka wydzielonych faz użytkowych grodziska wraz z analizą jednostek stratygraficznych

W trakcie obecnych badań archeologicznych wydzielono łącznie 66 jednostek stratygraficznych, które podzielono na 5 głównych faz związanych z użytkowaniem tego obszaru.

3.1. Faza I.

Najstarszy horyzont osadniczy wyznacza drobnoziarnisty piasek z drobnym żwirem, grudkami polepy i spalenizny 13 (W1), piasek z drobnym żwirem, grudkami polepy i spalenizny 36 (W3) i zwarty, drobno- i średnioziarnisty piasek z pojedynczymi grudkami spalenizny 63 (W5). Warstwy te tworzą wyraźny sedyment miąższości od około 5–10 cm do nawet 25 cm występujący na całej powierzchni majdanu. Miąższość jest mniejsza w jego centrum, gdzie jest także najwyższy punkt osiągający około 53,97 m n.p.m. Ku krawędziom majdanu strop tych warstw opada, do około 53,24 m n.p.m. w części wschodniej i około 53,67 m n.p.m. w części zachodniej. Przy krawędziach rośnie zarazem ich miąższość, zwłaszcza w części wschodniej.

Ustalenie chronologii bezwzględnej tego horyzontu jest problematyczne, gdyż materiał zabytkowy to pojedyncze, bardzo drobne fragmenty ceramiki pozabawione cech diagnostycznych. Na podstawie relacji względnych możliwe jest stwierdzenie, że osadnictwo musiało rozwinąć się na tym obszarze jeszcze przed budową wałów grodziska. Nie można jednak wykluczyć, że ślady spalenizny i grudki polepy nie są pozostałością wypału roślinności, którego celem było przygotowanie tego obszaru właśnie do budowy grodziska.

3.2. Faza II.

Kolejny okres związany jest z budową grodziska. Jego forma jest prosta i bazująca na lokalnych surowcach. Oba wały – majdanu i zewnętrzny – mają konstrukcję ziemną. W przypadku wału majdanu jego rdzeń tworzy twarda glina z soczewkami sypkiego piasku 27 (W1) oraz glina przemieszana z piaskiem tworząca cętkowato–smużystą mozaikę 26 (W1). Strop tych warstw przykrywa ilasty piasek z bardzo dużą domieszką próchna 20 (W1). Próchno nie tworzy niezależnej jednostki i występuje równomiernie w obrębie całej warstwy. Jest zapewne pozostałością po gałęziach lub trzcinach wymieszanych z gliną, które miały za zadanie zabezpieczyć rdzeń wału przed ewentualnym rozmywaniem się. Dopiero ponad nimi znajduje się zewnętrzny płaszcz wału usypany z drobnoziarnistego, ilastego piasku z niewielkimi grudkami gliny 22 (W1) i drobnoziarnistego, pylastego piasku z nieliczną

frakcją piasku gruboziarnistego 9 (W1) = 32 (W4) oraz wzmacniony na powierzchni ziemistym piaskiem z liczną domieszką kamieni średnicy około 10 cm 16 (W1) = 31 (W4). Dopiero strop warstwy 16 (W1) = 31 (W4) oddaje przybliżony, pierwotny kształt umocnień. W wykopie 1 przecinającym do połowy wał od strony majdanu, wysokość wału względem ówczesnego poziomu majdanu wynosi około 3 m, a kąt nachylenia stoku wału wynosi około 20°.

Z konstrukcją wału majdanu związane są także trzy struktury:

1. Kamienie średnicy około 30–40 cm 25 (W1) zadokumentowane na powierzchni majdanu, przy samej podstawie nasypu wału, w obrębie pasa piaszczystej ziemi z pojedynczymi kamieniami średnicy około 5–10 cm 51 (W1). Zapewne pierwotnie zespół ten wyznaczał granicę sypania warstw niwelacyjnych tworzących wał, bowiem żadna z warstw nasypu nie przekracza tej linii.
2. Bruk kamienny z dopasowanych do siebie kamieni średnicy około 10–15 cm 6 (W1) zadokumentowany na szczycie wału i stoku od strony majdanu. Miał być może za zadanie zabezpieczyć jego powierzchnię przed rozmywaniem. Kamienie bruku odnajdywane były także w obrębie warstwy 16 (W1) zalegającej poniżej, co świadczy o tym że glina będąca głównym budulcem wału po nasiąknięciu stawała się plastyczna i uniemożliwiała ją bezpieczne i sprawne użytkowanie. W trakcie badań zarejestrowano około 360 kamieni związanych z tym brukiem, które występowały na obszarze około 20 m².
3. W wykopie 1, na szczycie wału zadokumentowano ovalny w planie, U-kształtny w profilu dół posłupowy 5 (W1) o średnicy 0,3–0,35 m i głębokości około 0,2 m. Jego wypełniskiem jest spieszona ziemia z domieszką próchna 4 (W1). Wewnątrz dołu zarejestrowano ovalny kształt średnicy 0,2–0,25 m z drobnoziarnistego, próchniczego piasku 3 (W1), który jest zapewne reliktem po słupie. Obiekt ten manifestował się już na poziomie warstwy 2 (W1), lecz był ewidentnie wkopany w szczyt wału. Pierwotnie dół mógł być głębszy za czym przemawia warstwa erozyjna 14 (W1) u podstawy wału, świadcząca o rozmyciu i spłynięciu jego części. Dół posłupowy 55 (W5) o takim samym kształcie i wymiarach zarejestrowano także w wykopie 5, przy samej krawędzi wschodniej majdanu, tuż przy skarpie doliny Pasłęki. Jego wypełniskiem był drobnoziarnisty piasek z domieszką organiczną 56 (W5), a wewnątrz znajdował się drobnoziarnisty piasek z dużymi ilościami próchna 57 (W5) będący reliktem po słupie. Nie można więc wykluczyć, że słupy te związane są z palisadą, którą otoczono majdan. Na obecnym etapie jednak nie jest możliwe zrekonstruowanie jej formy, gdyż

nie natrafiono na dwa sąsiadujące dołki i nie jest możliwe określenie modułu. Oba doły posłupowe zaznaczono na **Ryc. 4**.

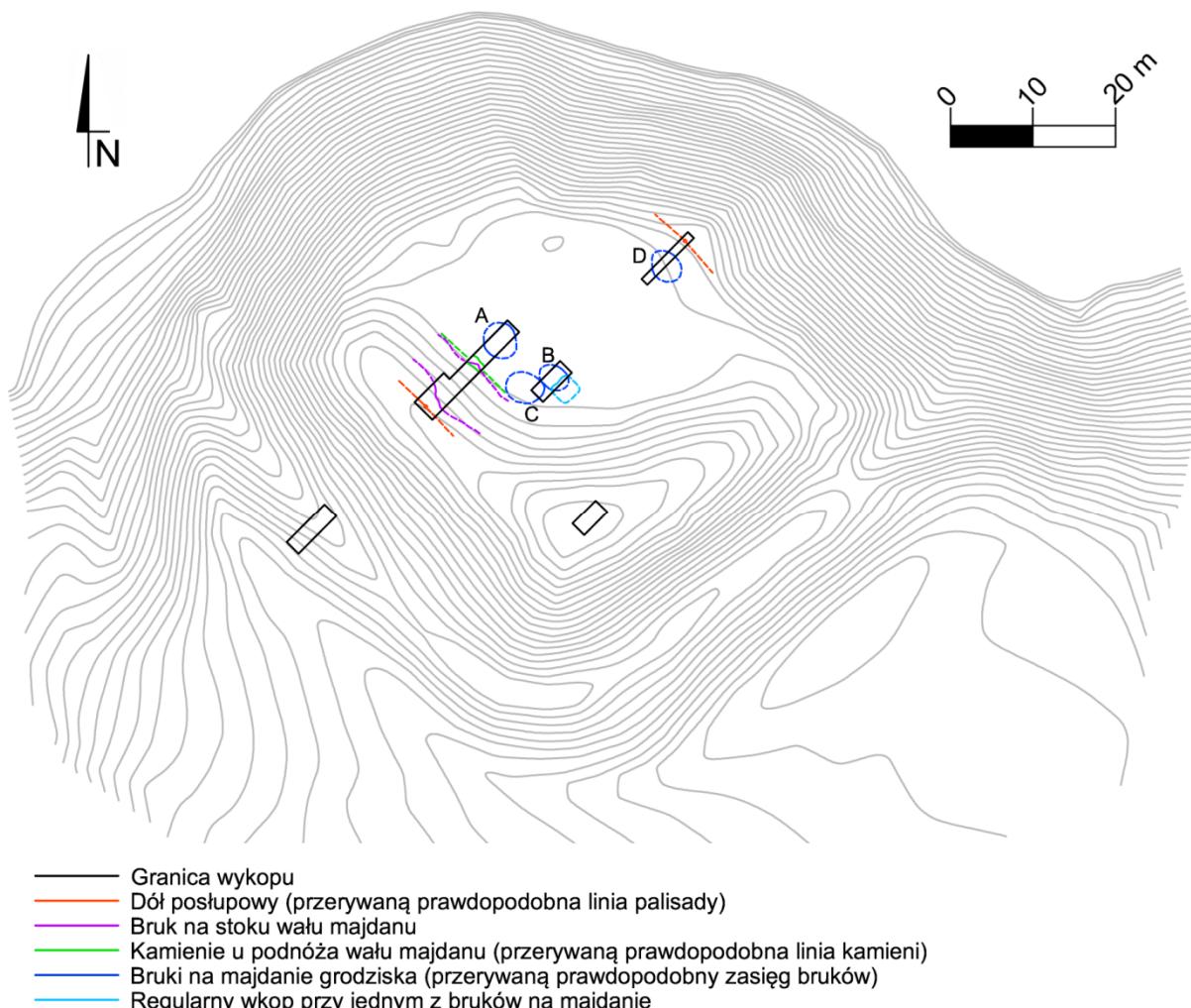
Wał zewnętrzny był budowany równocześnie z fosą, lub tuż po niej. Świadczy o tym relacja stratygraficzna uchwycona w wykopie 2. Prawdopodobnie po usypaniu wału majdanu z wykorzystaniem materiału pobieranego z przysłej fosy, bezpośrednio ponad stropem calca wyprofilowano jej krawędź. Jej najniższy uchwycony poziom osiąga około 47,7 m n.p.m. Do wyłożenia dna fosy wykorzystano glinę z pojedynczymi kamieniami średnicy do 6 cm 42 (W2). Częściowo ponad stropem tej warstwy znajdują się niwelacje z naprzemianległych laminacji łupiącej się gliny i ziemistego piasku 30 (W2) i z drobnoziarnistego piasku z frakcją ilastą 19 (W2), które tworzą podstawę przyszłego wału zewnętrznego. Właściwymi niwelacjami budującymi rdzeń wału zewnętrznego są kolejno: glina z soczewkami zbitego piasku 24 (W2), drobnoziarnisty, luźny piasek 23 (W2), próchnicza glina ze żywierem 21 (W2) oraz zbita, krusząca się glina poprzerastana korzeniami 41 (W2). Prawdopodobnie zewnętrzny płaszcz wału zewnętrznego tworzyła próchnicza glina z pojedynczymi kamieniami średnicy około 10 cm 17 (W2). Ma ona formę zbliżoną do warstwy 16 (W1) ze znajdującymi się ponad nią kamieniami 6 (W1).

W ten sposób wyprofilowane wały i fosa miały dużo wyraźniejsze różnice wysokości niż obecnie i wynosiły one:

- pomiędzy koroną wału zewnętrznego a dnem fosy 4,7 m,
- pomiędzy najwyższym punktem wału majdanu a dnem fosy 11,7 m.

3.3. Faza III.

Z okresem funkcjonowania grodziska należy łączyć kamienne bruki występujące na obszarze majdanu. W trakcie badań uchwycono fragmenty czterech tego typu struktur. Te odsłonięte nieco szerzej miały w planie kształt ovalnej pryzmy, nieco wypukłej w centrum, o średnicy do 3,5 m i wysokości do około 0,4 m. Zbudowane były z kamieni granitowych, rzadziej piaskowcowych lub kredowych o średnicy od 5 do 30 cm. Wokół części bruków możliwe było wydzielenie warstw o nieco odmiennych cechach od warstw sąsiadujących, co może świadczyć, że mogły być one obiektem jakichś intencjonalnych działań. Lokalizację tych obiektów przedstawia **Ryc. 4**.

Ryc. 4: Lokalizacja obiektów związanych z powstaniem i użytkowaniem grodziska odnalezionych na jego majdanie. Opis bruków w tekście (wyk. J. Błaszczyk, oprac. R. Solecki).

- (A) Bruk 8 (W1); zadokumentowano około 210 kamieni na powierzchni 7 m^2 ; wokół bruku drobnoziarnisty piasek z silną frakcją pylastą 7 (W1),
- (B) Bruk 33 (W3); zadokumentowano około 320 kamieni na powierzchni $5,5 \text{ m}^2$; wokół bruku drobnoziarnisty piasek z frakcją pylastą i niewielką domieszką gruboziarnistego piasku 35 (W3),
- (C) Bruk 34 (W3); zadokumentowano około 55 kamieni na powierzchni $1,8 \text{ m}^2$; wokół bruku drobnoziarnisty piasek z frakcją pylastą i niewielką domieszką gruboziarnistego piasku 35 (W3),
- (D) Bruk 39 (W5); zadokumentowano około 140 kamieni na powierzchni 3 m^2 ; wokół bruku drobnoziarnisty piasek z pojedynczymi smugami gruboziarnistego piasku 40 (W5).

Dość stały rozmiar i fakt odnajdywania w obrębie tych struktur pojedynczych fragmentów ceramiki i kości zwierzęcych, może sugerować że są to relikty domostw. Nie natrafiono jednak w obrębie żadnego z tych obiektów na pozostałości paleniska, ani na ewidentnie przepalone kamienie. O tym, że paleniska były może jednak świadczyć występowanie drobnych węgielków w warstwach związanych z tym horyzontem osadniczym. Nie zarejestrowano także żadnych obiektów mogących sugerować typ zadaszenia tego typu potencjalnego domostwa, ani obiektów śmiertnikowych z nim związanego.

Jedyny obiekt, który można łączyć z brukami to regularny, nieckowaty wkop 53 (W3), szerokości około 2,8 m i głębokości około 0,4 m znajdujący się bezpośrednio na południe od bruku 33 (W3) i pokrywający się z nim szerokością. Wkop wyprowadzony jest ze stropu warstwy 35 (W3), ma ściany opadające pod kątem około 55° i lekko wklęsłe dno. Wypełniskiem jest lekko przemieszana, piaszczysta ziemia z pojedynczymi kamykami 52 (W3). Urobek z wykopania obiektu 52 (W3) w postaci drobno- i średnioziarnistego, ziemistego piasku 54 (W3) znajduje się na zachód od niego i tworzy niewielką hałdę u podstawy wału majdanu. Wewnątrz obiektu nie natrafiono na materiał zabytkowy, który mógłby sugerować jego funkcję.

Z okresu funkcjonowania grodziska widoczne są także nawarstwienia w obrębie fosy. Najstarsze z nich musiały powstać tuż po zakończeniu budowy, gdyż znajdują się bezpośrednio ponad wylepieniem dna fosy 42 (W2). Są to odpowiednio zwarta glina ze zwirem 49 (W2) oraz zwarta glina, żwir i pojedyncze kamienie 48 (W2). Dopiero ponad ich stropem widoczna jest gliniasta ziemia z bardzo dużą domieszką organiczną i białym nalotem grzybiczym oraz z pojedynczymi kamieniami średnicy do 10 cm 37 (W2), która stanowi zamulisko fosy. Miąższość tej warstwy i znaczna i dochodzi do 40 cm. Wytworzyła się zapewne w wyniku kumulacji na dnie koryta fosy szczątków organicznych, które w czasie opadów gniły i były przykrywane ilami spływającymi z wałów.

3.4. Faza IV.

Fazę tę należy łączyć z wyjściem grodziska z użycia, jego opuszczeniem i powolnym niszczeniem w skutek działań erozyjnych. Wiąże się to zapewne z podbojem tych ziem przez zakon krzyżacki i zmianach geopolitycznych, które po nim nastąpiły. Takie sugestie daje materiał zabytkowy, który można datować najpóźniej na XIII wiek.

Na majdanie grodziska uchwycono wyraźny poziom związany z erozją jego wałów. Tworzy go ziemisty piasek z drobnym zwirem i kamieniami oraz śladami spalenizny 14 (W1) o miąższości do 0,3 m, koncentrujący się u podnóża wału. Podobnie jest w fosie tyle, że tam

miąższość warstw erozyjnych jest zdecydowanie większa. Konglomerat ten tworzą kolejno: glina z substratem organicznym i pojedynczymi kamieniami 47 (W2), zwarta, łupiąca się glina lekko poprzerastana korzeniami 46 (W2), łupiąca się glina poprzerastana korzeniami 50 (W2), drobny, luźny piasek ze żywierem 43 (W2), glina z domieszką jasnego piasku 45 (W2), drobnoziarnisty piasek przemieszany z gliną 44 (W2), zwarta glina 18 (W2) i piaszczysto–gliniasta ziemia z domieszką organiczną 11 (W2). Różne proporcje substratów mineralnych i organicznych w kolejnych laminacjach spływowów są zapewne podykowane różnymi warunkami panującymi na stanowisku. Inne warstwy erodowały i odkładały się, gdy grodzisko było jeszcze niezarośnięte i odsłonięte w okresie bezpośrednio po jego opuszczeniu, a inne gdy porosło roślinnością. Jedną z najmłodszych warstw, które wytworzyły się w fosie w ten sposób jest gliniasta ziemia z nielicznym żywierem 10 (W2). Jej strop wyznacza pierwszą połowę XX wieku.

Zapewne także w tym okresie doszło do obsunięcia się części stoku grodziska w jego wschodniej części. Śladem po tym zdarzeniu jest krawędź 64 (W5) widoczna, tuż obok dołu posłupowego 55 (W5). Być może to właśnie palisada nadwyrężyła spoistość ziemi w tym miejscu i doprowadziła do jej odspojenia się. W obrębie oberwanych warstw znajduje się lekko przemieszana ziemia i piasek 65 (W5) i piaszczysta ziemia 66 (W5).

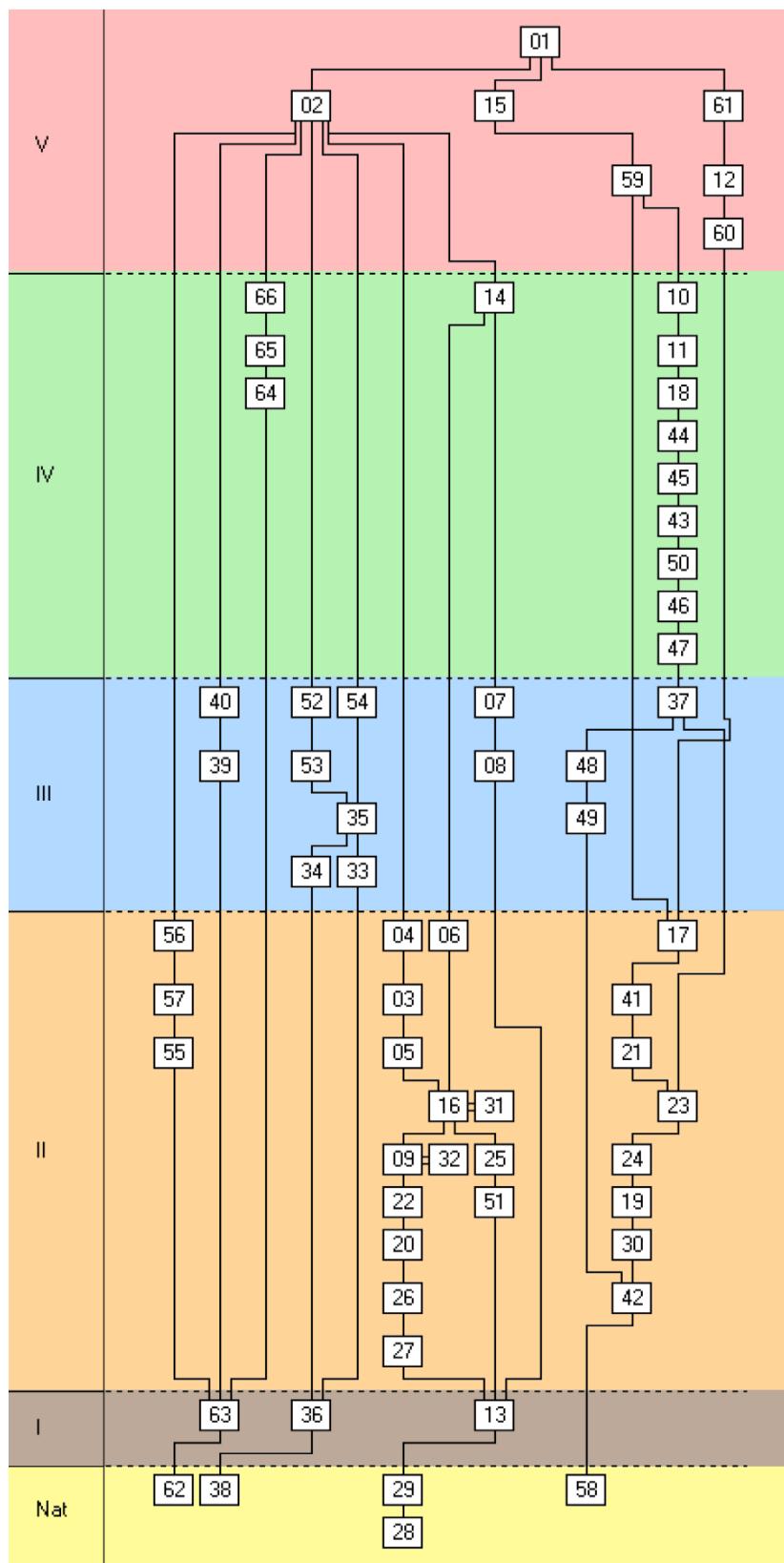
3.5. Faza V.

Na XX wiek można datować obiekty zadokumentowane w wykopie 2, związane prawdopodobnie z walkami podczas II wojny światowej. Pierwszy z nich to niewielki, nieckowaty w profilu rów 59 (W2) szerokości około 1,7 m i głębokości około 0,4 m, zlokalizowany na dnie fosy i posiadający układ równoległy do jej osi. Wyprowadzono go ze stropu warstwy 10 (W2). Wypełniskiem jest zwarta, twarda glina z kamykami średnicy do 4 cm 15 (W2), w której odnaleziono łuski i pociski do karabinu. Drugim obiektem jest niewielka półka 60 (W2) szerokości około 1,3 m wycięta w stoku wału zewnętrznego od strony fosy. Na jej dnie znajduje się gliniasta ziemia z nielicznymi żywierem 12 (W2), a wypełniskiem jest gliniasta ziemia 61 (W2).

Obecność tych obiektów świadczy, że w trakcie II wojny światowej znajdowało się tu jakieś tymczasowe stanowisko ogniowe. Odnalezione zabytki, ani forma obiektów nie sugerują jednak jednoznacznie, która ze stron je wykorzystywała.

Obeeny poziom użytkowy na obszarze grodziska tworzy drobnoziarnisty, ziemisty piasek 2 (W1, W3, W4, W5) będący warstwą humusu leśnego oraz próchnicza ziemia poprzerastana korzeniami 1 (W1, W2, W3, W4, W5) będąca poziomem darni.

4. Diagram Harrisa.

Ryc. 5: Diagram Harrisa dla jednostek stratygraficznych wymienionych w rozdziale 2. i 3. (wyk. R. Solecki).

5. Zabytki.

Przeprowadzone badania archeologiczne nie dostarczyły zbyt dużej ilości zabytków. Główną grupę tworzy ceramika, której jednak odnaleziono tylko 47 fragmentów. W większości są one bardzo silnie rozdrobnione i tylko pojedyncze z nich pozwalają na określenie chronologii, a żaden na odtworzenie pełnej formy naczynia. Przewaga jest skorup, które można datować na około XI–XIII wiek, pojedyncze reprezentują jednak horyzont starszy, o nieokreślonej jednak chronologii.

Obok ceramiki liczną grupę tworzą także kości zwierzęce. Ich analiza jest w trakcie. Odnaleziono także prawdopodobnie fragment noża oraz kamień z charakterystycznymi, okrągłymi zagłębieniami, średnicy około 1cm i głębokości około 1 cm.

Najmłodszy, dwudziestowieczny horyzont reprezentują łuski nabojów z II wojny światowej odnalezione z obiektach związanych z umocnieniami, zadokumentowanymi w rejonie fosy grodziska.

6. Podsumowanie i wnioski konserwatorskie.

Badania archeologiczne na grodzisku wczesnośredniowiecznym w Pawełkach (Rotajnach) dostarczyły informacji o jego chronologii i funkcjach. Potwierdziły się w dużej mierze dotychczasowe ustalenia o jego powstaniu i funkcjonowaniu w okresie XI–XIII wiek². Forma sugeruje, że było ono refugium, lecz w odróżnieniu np. od grodziska na wyspie Bukowiec, na majdanie tego natrafiono na ślady sugerujące jego tymczasowe zamieszkiwanie. Śladami tymi są charakterystyczne bruki kamienne o średnicy około 3 m, w obrębie których odnajdywane były nieliczne zabytki - fragmenty ceramiki i kości zwierzęce. Szczegółowe przebadanie tego typu pozostałości na majdanie może dostarczyć wiedzy na temat grupy społecznej, która ufundowała i wykorzystywała to założenie.

Ślady osadnictwa na majdanie sugerują także, że ludność, która się tu schroniła była zagrożona, a co za tym idzie samo grodzisko mogło być oblegane. Rozszerzenie zakresu badań pozwoliłoby być może na uchwycenie pozostałości tych działań. W tym świetle ciekawych informacji może także dostarczyć rozpoznanie umocnień grodziska. Oprócz dwóch wałów ziemnych – na majdanie i zewnętrznego – oraz fosy można domniemywać, że na szczycie wału majdanu znajdowała się także konstrukcja drewniana – palisada lub ostrokół. Za taką hipotezą przemawia odkrycie dwóch znaczących dołów posłupowych,

² M. J. Hoffmann, A. Mackiewicz, op. cit., s. 20.

w części wschodniej i zachodniej grodziska. Przeciw, nie uchwycenie żadnych tego typu śladów w części południowej, w wykopie 4.

Grodzisko w Pawełkach (Rotajnach) znajduje się z dala od siedzib ludzkich i nie jest łatwe do odnalezienia. Mimo to większość osób odwiedzających stanowisko w trakcie prowadzonych badań informowało, że jest ono częstym punktem wycieczek lokalnych detektory stów. Ślady tych wypraw są widoczne w postaci dość licznych dołków odnajdywanych na obszarze majdanu i fosy. W połączeniu z faktem, że większość warstw kulturowych na majdanie nie jest zbyt wielka, możliwe że większość potencjalnych zabytków z tego obszaru została już wyrabowana. Przemawia za tym raptem kilka zabytków z tego materiału, które udało się odkryć – w większości znajdowały się one w obrębie bruku, w części spływu wału, który je zabezpieczył, albo w obrębie fosy, gdzie większość warstw jest większa. W przypadku, gdy materiał zabytkowy generalnie nie jest zbyt liczny, strata zabytków metalowych jest tym bardziej odczuwalna. Dlatego istotne może być objęcie omawianego grodziska większą ochroną, chociażby poprzez uczulenie pracowników służby leśnej o randze stanowiska.

7. Inwentarze.

Stanowisko: Pawelki (Rotajny)						Rok: 2014	
INVENTARZ RYSUNKÓW							
Numer rysunku	Wykop	Jednostki stratygraficzne	Obiekty	Opis treści rysunku	Data	Wykonat	Uwagi
1	1	2, 3, 4, 5, 7, 16	5	Plan wykopu po zdjęciu humusu 1	13.08.2014	Katarzyna Pilch Iza Marszałek Rafał Solecki	-
2	2	1, 10, 15, 17, 59	59	Plan na stropie warstw 1, 10, 15, 17	18.08.2014	Maciej Lech	-
3	1	2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16	-	Plan na stropie warstw 2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16	18.08.2014	Katarzyna Pilch Katarzyna Pęksa Rafał Solecki	-
4	2	11, 15, 17, 18, 59	59	Plan na stropie warstw 11, 15, 17, 18	20.08.2014	Maciej Lech	-
5	1	6, 8, 13, 14, 16	-	Plan na stropie warstw 6, 8, 13, 14, 16	20.08.2014	Bartłomiej Szwajger Iza Marszałek Katarzyna Pilch	-
6	2	12, 15, 17, 18, 44, 45, 59, 60, 61	59, 60	Plan na stropie warstw 12, 15, 17, 18, 44, 45, 61	22.08.2014	Maciej Lech	-
7	1	6, 8, 9, 13, 16, 25, 51	-	Plan na stropie warstw 6, 8, 9, 13, 16, 25, 51	25.08.2014	Bartłomiej Szwajger Katarzyna Pęksa	-
8	2	17, 19, 21, 23, 24	-	Plan na stropie warstw 17, 19, 21, 23, 24	25.08.2014	Maciej Lech	-
9	1	6, 9, 13, 22, 25, 28, 51	-	Plan na stropie warstw 6, 9, 13, 22, 25, 28, 51	29.08.2014	Iza Marszałek Katarzyna Pilch	-
10	4	31	-	Plan na stropie warstw 31	03.09.2014	Rafał Solecki	Tylko rysunek
11	3	33, 34, 36, 52, 53	53	Plan na stropie bruku 33 i 34	04.09.2014	Iza Marszałek Katarzyna Pilch	-
12	1	1, 2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 20, 22, 26, 27, 28, 29, 51	-	Profil S	04-05.09.2014	Bartłomiej Szwajger Katarzyna Pęksa Katarzyna Pilch	-
13	1	1, 2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 51	-	Profil N	07-08.09.2014	Katarzyna Pilch Katarzyna Pęksa	-
14	3	33, 34, 36, 52, 53	53	Plan na drugim poziomie bruku 33 i 34	08.09.2014	Iza Marszałek	-
15	4	32	-	Plan na stropie warstwy 32	05.09.2014	Rafał Solecki	-

16	4	1, 2, 31, 32	-	Profile N, E, S i W	08.09.2014	Rafał Solecki
17	3	33, 34, 36, 38, 52, 53	53	Plan na stropie warstw 36 i 38	11.09.2014	Katarzyna Pilich
18	3	1, 2, 34, 35, 36, 38, 52, 53, 54	53	Profil S i W	15.09.2014	Katarzyna Pilich
19	3	1, 2, 33, 34, 35, 36, 38	-	Profil N i E	15.09.2014	Katarzyna Pilich
20	5	2, 39, 40, 63	-	Plan na pierwszym poziomie bruku 39	15.09.2014	Katarzyna Pęksa
21	2	1, 10, 11, 18, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49	-	Profil E	12.09.2014	Katarzyna Pęksa
22	2	1, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 23, 24, 37, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 50, 58, 59, 60, 61	59, 60	Profil S	13.09.2014	Kamil Rabiega
23	2	1, 17, 19, 21, 23, 24, 30, 41, 42, 58	-	Profil W	12.09.2014	Katarzyna Pęksa Kamil Rabiega
24	2	1, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 24, 30, 37, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 58, 59, 60	59, 60	Profil N	16.09.2014	Kamil Rabiega
25	5	1, 2, 39, 40, 62, 63, 64, 65, 66	64	Profil N	18.09.2014	Katarzyna Pilich
26	3	33, 34, 38	-	Plan na stropie warstwy 38	15.09.2014	Rafał Solecki
27	1	1, 2, 7, 13, 28	-	Profil E	08.09.2014	Rafał Solecki
28	1	1, 2, 9, 16, 20, 26	-	Profil W	08.09.2014	Rafał Solecki
29	5	2, 40, 55, 56, 57, 63	55	Plan na drugim poziomie bruku 39	18.09.2014	Rafał Solecki

KATALOG WARSTWI OBIEKTÓW ORAZ ICH ZALEŻNOŚCI STRATYGRAFICZNYCH									Rok: 2014
Numer jednostki	Numer obiektu	Numer wykopu	Inwentarz ceramiki	Współrzędne X, Y	Opis jednostki stratygraficznej	Barwa	Pozycja	Rysunki	Data
							Poniżej		
1	-	1, 2, 3, 4, 5	1, 2, 16	całe stanowisko	Próchnicza ziemia poprzeciana korzeniami; darni.	M=10YR4/2	2, 15, 61	-	2, 12, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28
2	-	1, 3, 4, 5	3, 4, 6, 12, 13, 17, 18	X132-147; Y101-104	Drobnogarnisty, ziemisty piasek; współczesny humus leśny.	M=10YR6/3	4, 14, 40, 54, 56, 66	1	1, 3, 12, 13, 16, 18, 19, 25, 27, 28, 29
3	5	1	-	X132,2-132,8; Y102,4-103	Drobnogarnisty, próchniczny piasek tworzący owalny kształt o śred. 20-23cm; na koronie wału grodziska; zapewne relikt stupa.	M=2,5Y5/3	5	4	1, (karta warstwy 3)
4	5	1	-	X132,2-132,8; Y102,4-103	Spłaszczona ziemia z domieszką próchną; wypełnisko dolu dolu postulpowego 5 (W1).	M=2,5Y6/3	3	2	1, (karta warstwy 3)
5	5	1	-	X132,2-132,8; Y102,4-103	Dół postulpowy; Owalny w planie, U-kształtny w profilu; śred. 31-38cm, głębokość ok. 20cm.	-	16	3	1, (karta warstwy 3)
6	-	1	7	X132-140,4; Y101-104	Bruk kamienny pokrywający koronę wału grodu i jego stok od strony majdanu; kamienie śred. 10-15cm.	-	16	2, 14	3, 5, 7, 9, 12, 13
7	-	1	5, 9, 11	X143,2-147; Y101-103	Drobnogarnisty piasek z silną frakcją pylastą; występuje w obrębie bruku 8 (W1).	M=10YR5/3	8	14	1, 3, 12, 13, 27
8	-	1	-	X143,2-147 Y101-103	Bruk kamienny na majdanie grodziska; kamienie śred. 5-10cm.	-	13	7	3, 5, 7, 12, 13

9	-	1	-	X132-139; Y101-104	Drobnoziarnisty, pylasty piasek z niewielką frakcją piasku gruboziarnistego, w części stropowej ziemiste przemycia; zewnętrzny piaszcz wął grodziska.	M=10YR7/6 80% M=10YR5/3 20%	22	16	3, 7, 9, 12, 13, 28	21.08- 03.09.2014
10	-	2	-	X113,2-115,5; Y101-103	Gliniasta ziemia z niewielkim żywierem.	M=10YR4/2	11	59	2, 21, 22	18-20.08.2014
11	-	2	-	X113,1-115,5 Y101-103	Piaszczysto-gliniasta ziemia z domieszką organiczną.	M=10YR6/4	18	10	4, 21, 22	21.08.2014
12	60	2	-	X109-112; Y101-103	Gliniasta ziemia z niewielkimi żywierem śred. do 3cm.	M=10YR5/8	60	61	6, 22, 24	22-25.09.2014
13	-	1	-	X132-147; Y101-104	Drobnoziarnisty piasek z drobnym żywierem, grudkami polepy i spalenizny.	M=2.5YR6/3	29	8, 27, 51	3, 5, 7, 9, 12, 13, 27	26.08- 03.09.2014
14	-	1	8, 10	X136,5-142,7; Y101-103	Ziemisty piasek z drobnym żywierem i kamykami oraz śladami spalenizny; prawdopodobnie spływy poziomu użytkowego z wali grodziska.	M=2.5YR5/4	6, 7	2	3, 5, 12, 13	18-30.08.2014
15	59	2	-	X112,8-114,5; Y101-103	Zwarta, twarda glina z kamykami śred. do 4cm; wypełnisko obiektu 59 (W2).	M=10YR3/4	59	1	2, 4, 6, 22, 24	18.08- 08.09.2014
16	-	1	-	X132-137,8; Y101-102,3	Ziemisty piasek występujący w stropie warstwy 9 (W1), zauważalny zwłaszcza w obrębie bruku 6 (W1).	M=10YR5/3	9, 25	5, 6	1, 3, 5, 7, 12, 13, 28	18-22.08.2014
17	-	2	-	X109-111,3; Y101-103	Próchnicza glina z pojedynczymi kamieniami śred. ok. 10cm.	M=10YR3/4	41	59, 60	2, 4, 6, 8, 22, 23, 24	22.08.2014
18	-	2	-	X109-115,5; Y101-103	Zwarta glina.	M=10YR5/4	44	11	4, 6, 21, 22, 24	3-8.09.2014
19	-	2	-	X109-111; Y101-103	Drohoziarnisty piasek z frakcją ilastą.	M=10YR7/6	30	24	8, 22, 23, 24	27.08.2-14

20	-	1	-	X132-136,2; Y101-104	Ilasty piasek z bardzo dużą domieszką próchna z białym nalotem.	M=10YR7/4 70% M=10YR4/3 30%	26	22	12, 13, 28	26.08.2014
21	-	2	-	X109-110,8; Y101-103	Próchnicza glina ze żywierem śred. do 2cm; nasyp wału zewnętrznego.	M=10YR4/3	23	41	8, 23, 24	22.08.2014
22	-	1	-	X132,8-139,2; Y101-104	Drobnoziarnisty, ilasty piasek z niewielkimi grudkami gliny; nasyp wału grodziska.	M=10YR7/4	20	9	9, 12, 13	28.08- 03.09.2014
23	-	2	-	X109-110; Y101-103	Drobnoziarnisty, luźny piasek; nasyp wału zewnętrznego.	M=10YR6/6	24	21, 37	8, 22, 23	28.08.2014
24	-	2	-	X109-109,8; Y101,6-103	Gлина з сочевками zbitego piasku; nasyp wału zewnętrznego.	M=10YR4/3	19	23	8, 22, 23, 24	28.08.2014
25	-	1	-	X139-140,1; Y101-103	Duże kamienie śred. 20-35cm ułożone na majdanie, wzduż podstawy wału grodziska.	-	51	16	7, 9, 13	30.08.2014
26	-	1	-	X132-139; Y101-104	Gлина премісзана з піском творząча цетковато-смущисту моzaїку; насyp wału grodziska.	M=10YR4/4 60% M=10YR7/4 40%	27	20	12, 13, 28	26.08- 03.09.2014
27	-	1	-	X132-139; Y101-104	Twarda glina z soczewkami sypkiego piasku; nasyp wału grodziska.	M=10YR3/4	13	26	12, 13	26.08- 03.09.2014
28	-	1	-	-	Zwarty ilasty piasek z domieszką drobnoziarnistego piasku; Calec.	M=10YR6/4	-	29	9, 12, 13, 27	29.09- 08.09.2014
29	-	1	-	-	Drobnoziarnisty piasek z delikatnymi smugami żelazistych wytrąceń; Calec.	M=10YR7/2	28	13	12, 13	29.09- 08.09.2014
30	-	2	-	X109-109,3; Y101,7-103	Naprzemianlegle laminacie lüpiającej się gliny i ziemistego piasku.	M=10YR5/6	42	19	23, 24	28.08.2014

31	-	4	14	X135-139; Y78-80	Drobno- i średnioziarnisty piasek z frakcją ilastą i silnymi ziemistymi przemyciami.	M=10YR5/3	32	2	10, 16	3-4.09.2014
32	-	4	-	X135-139; Y78-80	Drobno- i średnioziarnisty piasek z frakcją ilastą; pojedyncze kamki śred. do 5cm.	M=10YR7/6 80% M=10YR5/3 20%	-	31	15, 16	3-5.09.2014
33	-	3	15	X143-144,4; Y93,8-95	Bruk kamienny na majdanie grodziska z kamieni granitowych (80%) i piaskowcowych (20%) o śred. 5-30cm.	-	36	35	11, 14, 17, 19	5-9.08.2014
34	-	3	-	X144,4-147,4; Y93-95	Fragment bruku kamiennego z kamienni granitowych śred. 5-20cm.	-	36	35	11, 14, 17, 18, 19, 26	5-9.09.2014
35	-	3	-	X143-148; Y93-95	Drobnoziarnisty piasek z frakcją pyłastą i niewielką domieszką gruboziarnistego piasku.	M=10YR5/3	33, 34	53, 54	18, 19, 26	5-12.09.2014
36	-	3	-	X143-148; Y93-95	Szary drobny piasek z drobnym żwirem, grudkami polepy i spalenizny.	M=2.5Y6/3	38	33, 34	11, 14, 17, 18, 19	11-12.09.2014
37	-	2	-	X112,5-115,5; Y101-103	Gliniasta ziemia z bardzo dużą domieszką organiczną i białym nalotem grzybiczym; pojedyncze kamienie śred. do 10cm.	M=10YR3/2	23, 48	47	21, 22, 24	8-11.09.2014
38	-	3	-	X143-148; Y93-95	Gлина z horyzontalnymi smugami piasku.	M=10YR6/6	-	36	17, 18, 19, 26	09-15.09.2014
39	-	5	-	X164-167; Y94-95	Bruk kamienny na majdanie grodziska; kamienie śred. 5-25cm.	-	63	40	20, 25	11-18.09.2014
40	-	5	19, 20	X163,1-167,2; Y94-95	Drobnoziarnisty piasek z pojedynczymi smugami gruboziarnistego piasku.	M=2.5Y5/4	39	2	20, 25, 29	11-17.09.2014

41	-	2	-	X109-105,5; Y101-103	Zbita, krusząca się glina poprzecztana korzeniami; nasyp walu zewnętrznego.	M=2.5Y4/3	21	17	22, 23, 24	22-25.09.2014
42	-	2	-	X109-115,5; Y101-103	Gлина з pojedynczymi kamieniami śred. do 6cm; wylepienie pod nasyp wału.	M=10YR5/2	58	30,49	21, 22, 23, 24	22.08- 12.09.2014
43	-	2	-	X113,1-115,1; Y101-103	Drobny, luźny piasek ze żywierem śred. do 3cm; w dolnych partiach przemieszany z gliną.	M=2.5Y7/3	50	45	22, 24	22.08- 12.09.2014
44	-	2	-	X113,5-115,5; Y101,3-103	Drobnolizarnisty piasek przemieszany z gliną.	M=2.5YR7/3	45	18	21, 24	22.08- 12.09.2014
45	-	2	-	X113,1-115,5; Y101-103	Gлина з домішкою яскравого piasku.	M=10YR5/4	43	44	6, 21, 22, 24	22.08- 12.09.2014
46	-	2	-	X113,5-115,5; Y101-103	Ciemnobrązowa, zwarta, lśniąca się gлина; lejko poprzecztana korzeniami.	M=10YR5/3	47	50	6, 21, 22, 24	22.08- 12.09.2014
47	-	2	-	X113,2-115,5; Y101,2-103	Gлина з substratem organicznym i pojedynczymi kamieniami; pierwsza warstwa spływu ze stoku wału na warstwę wypełniska fosy.	M=2.5Y4/4	37	46	21, 24	22.08- 12.09.2014
48	-	2	-	X114,3-115,5; Y101-102,4	Zwarta gлина, żwir i pojedyncze kamienie.	M=10YR6/4	49	37	21, 22	22.08- 12.09.2014
49	-	2	-	X114,2-115,5; Y101-103	Zwarta gлина ze żywierem.	M=10YR4/3	42	48	21, 22	22.08- 12.09.2014
50	-	2	-	X113,3-114,9; Y101-102,2	Łupiąca się gлина poprzecztana korzeniami.	M=10YR4/4	46	43	22	22.08- 12.09.2014
51	-	1	-	X141-142; Y101-103	Piaszczysta ziemia z pojedynczymi kamieniami śred. 4cm.	M=10YR5/4	13	25	7, 9, 12, 13	18-21.08.2014
52	53	3	-	X144-147; Y93	Lekko przemieszana, piaszczysta ziemia z pojedynczymi kaminkami.	M=2.5Y6/3	53	2	11, 14, 17, 18	03-15.09.2014

53	53	3	-	X144-147; Y93	Regularny, nieckowaty wkop; szerokość około 2,8 m, głębokość około 0,4 m; ściany opadające pod kątem około 5°, lekko wkleśle dno.	-	35	52	11, 14, 17, 18	03-15.09.2014
54	-	3	-	X143; Y93	Drobno- i średnioziarnisty, ziemisty piasek. Dół postupowy, owalny w planie, U-kształtny w profilu, śr. 30-35cm, głęb. 25cm.	M=2.5Y6/3	35	2	18	02-04.09.2014
55	55	5	-	X168-169; Y94	Drobnoziarnisty piasek z domieszką organiczną, wypełnisko dolka postupowego 55 (W5).	-	63	57	29	18.09.2014
56	55	5	-	X168-169; Y94	Drobnoziarnisty piasek z dużymi ilościami prachna; cień po stupie; wypełnisko dolka postupowego 55 (W5).	M=10YR6/2	57	2	29	18.09.2014
57	55	5	-	X168-169; Y94	Gilia z dużą domieszką drobno- i średnioziarnistego piasku tworzącego niewielkie laminacje.	M=10YR6/1	55	56	29	18.09.2014
58	-	2	-	X109-115,5; Y101-103	Niewielki, nieckowaty w profilu rów; szerokość około 1,7 m, głębokość około 0,4 m.	M=10YR6/4	-	42	22, 23, 24	13-16.09.2014
59	59	2	-	X112,8-114,5; Y101-103	Niewielka półka szerokości około 1,3 m wycięta w stoku wału zewnętrznego od strony fosy.	-	10, 17	15	2, 4, 6, 22, 24	18.08-08.09.2014
60	60	2	-	X109-113; Y101-103	Gliniasta ziemia.	M=10YR3/2	12	1	6, 22	22-25.09.2014
61	60	2	-	X109-113; Y101-103	Zwarty, drobnoziarnisty i ilasty piasek ze smugami gruboziamistego piasku.	M=10YR6/2	-	63	25	18.09.2014

63	-	5	-	X162-166,3; Y94-95	Zwarty, drobno- i średniozarnisty piasek z pojedynczymi grudkami spalenizny.	M=10YR6/3	62	39, 55, 64	20, 25, 29	17-18.09.2014
64	64	5	-	X168,8-169,2; Y94,3-94,8	Prawdopodobnie krawędź po obsunięciu się ziemi.	-	63	65	25	18.09.2014
65	64	5	-	X168,8-169,2; Y94,3-94,8	Lekko przemieszana ziemia i piasek.	M=10YR4/1	64	66	25	18.09.2014
66	64	5	-	X168,8-169,2; Y94,3-94,8	Piaszczysta ziemia.	M=10YR4/3	65	2	25	18.09.2014

Stanowisko: Pawełki (Rotań) Rok: 2014		INVENTARZ CERAMIKI						
Numer inwentarza polowego	Numer jednostki stratygraficznej	Numer obiektu	Numer wykopu	X	Y	Z	Liczba fragmentów	Data
1	1	-	1	-	-	-	-	5
2	1	-	1	-	-	-	-	7
3	2	-	1	-	-	-	-	1
4	2	-	1	-	-	-	-	14.08.2014
5	7	-	1	-	-	-	-	2
6	2	-	1	-	-	-	-	18.08.2014
7	6	-	1	-	-	-	-	6
8	14	-	1	-	-	-	-	18.08.2014
9	7	-	1	-	-	-	-	2
10	14	-	1	-	-	-	-	19.08.2014
11	7	-	3	-	-	-	-	1
12	2	-	3	-	-	-	-	19.08.2014
13	2	-	4	-	-	-	-	5
14	31	-	4	-	-	-	-	25.08.2014
15	33	-	3	-	-	-	-	1
16	1	-	5	-	-	-	-	1
17	2	-	5	-	-	-	-	10.09.2014
18	2	-	5	-	-	-	-	5
19	40	-	5	-	-	-	-	11.09.2014
							-	1
							-	12.09.2014
							-	15.09.2014

INVENTARZ KOŚCI					
Numer inventarza polowego	Numer jednostki stratygraficznej	Numer obiektu	Numer wykopu	Koordynaty	Liczba fragmentów
			X	Y	Z
1	1	-	1	-	-
2	2	-	1	-	-
3	2	-	1	-	-
4	2	-	1	-	-
5	7	-	1	-	-
6	14	-	1	-	-
7	14	-	1	-	-
8	6	-	1	-	-
9	14	-	1	-	-
10	14	-	1	-	-
11	14	-	1	-	-
12	2	-	5	-	-
13	14	-	1	-	-
14	31	-	4	-	-

INWENTARZ ZABYTKÓW WYDZIELONYCH							
Numer inwentarza polowego	Numer jednostki stratygraficznej	Numer obiektu	Numer wykopu	Koordynaty	Liczba	Rodzaj znaleziska	Data
			X	Y	Z		
1	1	-	2	-	-	12	żelazo
2	14	-	1	-	-	1	krzemień
3	14	-	1	-	-	1	żelazo
4	1	-	3	-	-	1	żelazo
5	39	-	5	-	-	1	kamień z dziurkami
							15.09.2014

Stanowisko: Pawelki (Rotajny)									Rok: 2014
INWENTARZ PRÓBEK									
Numer inwentarza polowego	Numer jednostki stratygraficznej	Numer obiektu	Numer wykopu	Koordynaty	Liczba	Rodzaj znaleziska	Data		
			X	Y	Z				
1	2	-	1	-	-	8	polepa	14.08.2014	
2	9	-	1	-	-	3	nasiona	21.08.2014	
3	14	-	1	-	-	14	polepa	22.08.2014	
4	14	-	1	-	-	3	węgiel	22.08.2014	
5	14	-	1	-	-	3	polepa	25.08.2014	
6	13	-	1	-	-	1	węgiel	26.08.2014	
7	7	-	1	-	-	4	polepa	21.08.2014	
8	14	-	1	-	-	10	polepa	21.08.2014	
9	6	-	1	-	-	1	polepa	26.08.2014	
10	14	-	1	-	-	1	polepa	27.08.2014	
11	14	-	1	-	-	1	polepa	28.08.2014	
12	33	-	3	-	-	3	polepa	05.09.2014	
13	15	-	2	-	-	1	ziemia	03.09.2014	
14	20	-	1	-	-	1	ziemia	09.09.2014	
15	31	-	2	-	-	1	ziemia	09.09.2014	
16	33	-	3	-	-	1	polepa	15.09.2014	
17	37	-	2	-	-	1	węgiel	16.09.2014	